

UCHWAŁA NR RG.0007.140.2025
RADY GMINY KOBIOR

z dnia 18 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Gminy Kobiór na lata 2026-2031**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153.) oraz art. 6 ust. 2, pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),

Rada Gminy
uchwała:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Kobiór na lata 2026-2031 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

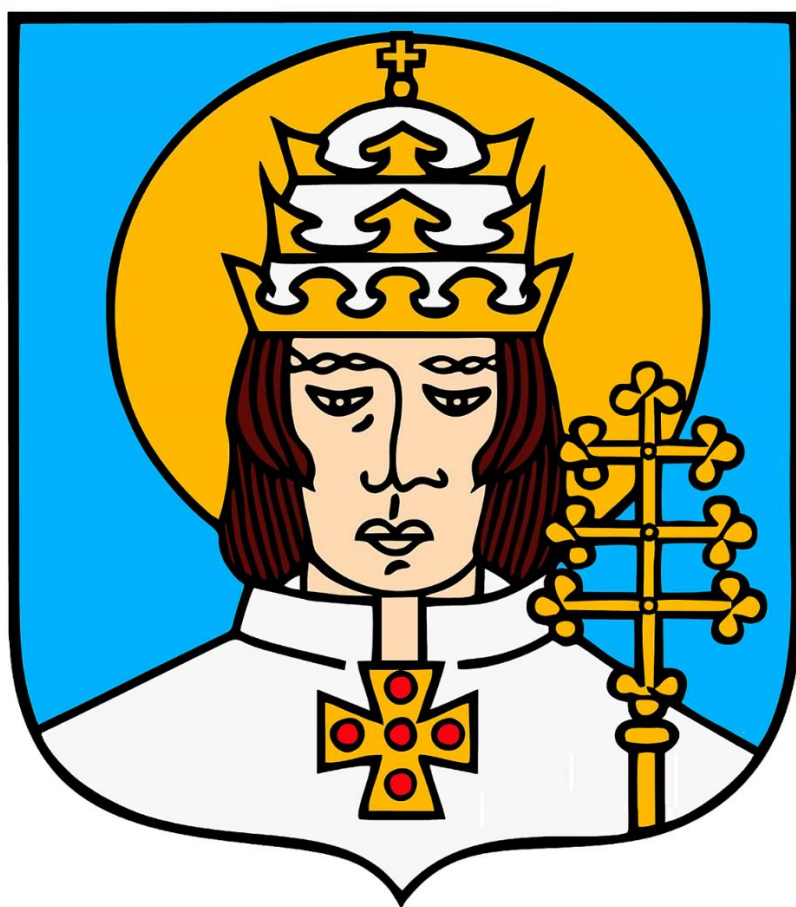
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kobiór.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady

mgr Przemysław Leszczyński

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY KOBIOR
NA LATA 2026 - 2031

KOBIOR, GRUDZIEŃ 2025

WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW

GKRPA	gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
KCPU	Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
KPPPwR	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
KPP	Komenda Powiatowa Policji
NK	Procedura „Niebieskie Karty”
OPS	ośrodek pomocy społecznej / miejski ośrodek pomocy rodzinie
PCPR	powiatowe centrum pomocy rodzinie
P K-E	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową
P P-T	Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową
RPPPD	Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
RPS	Regionalny Program Strategiczny
SPZOZ	samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
ZI	zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej

KLUCZOWE POJĘCIA

Przemoc domowa to w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Formy przemocy¹:

Psychiczna/emocjonalna – jest podstawą wszelkich form przemocy. Polega na wywieraniu presji na osobę w celu sprawowaniu nad nią kontroli i podporządkowania jej swojej woli. Jej istotą jest naruszenie godności osobistej. Stanowi podstawę wszelkich innych form przemocy i zazwyczaj z nimi współwystępuje. Przykładem mogą być: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i planów, karanie przez odmowę uczuć,

1 Strona internetowa Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 27.11.2024 r.: <https://www.niebieskalinia.pl/o-zjawisku-przemocy/formy-przemocy>.

zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, uniemożliwianie schronienia, degradacja werbalna czyli wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb i wulgaryzmów, straszenie zastosowaniem siły.

Fizyczna – polega na naruszeniu nietykalności cielesnej lub niesie takie ryzyko. Przykłady: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, gaszenie papierosów na ciele, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, szarpanie np. za włosy lub uszy, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.

Zaniedbanie – dotyczy naruszenia obowiązku opieki ze strony najbliższych. Jego istotą jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Odnosi się do dzieci, osób starszych czy z niepełnosprawnościami lub chorych, których dobry stan wymaga opieki ze strony domowników. Polega na min. na braku zainteresowania potrzebami innej osoby, świadomym ich ignorowaniu, pozbawianiu środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Seksualna – dotyczy sfery seksualnej, jej celem jest poniżenie drugiej osoby, odebranie jej godności, polega na naruszeniu intymności. Jej istotą jest zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Występuje wówczas przymus jako na bezpośrednie użycie siły lub emocjonalny szantaż, groźba lub podstęp by osobę skłonić do preferowanego zachowania. Np.: gwałt, molestowanie seksualne, wymuszanie pożycia, obmacywanie, dotykanie intymnych części ciała, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, uwagi i żarty o charakterze seksualnym, przymuszanie do oglądania treści charakterze seksualnym bądź pornograficznym itp.

Ekonomiczna – dotyczy sfery materialnej, polega na celowym niszczeniu własności, pozbawianiu środków lub tworzeniu warunków, gdy trudno jest zaspokoić podstawowe potrzeby m.in. uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej i wymuszanie pracy nieodpłatnej,

odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczeniu rzeczy, zabieraniu pieniędzy, ograniczanie dostępu do zasobów rodziny, w przypadku wspólnej firmy na nieopłacaniu składek, ubezpieczeń i niewypłacaniu zarobionych pieniędzy,

wymaganiu, by sprawozdawać się z każdej wydanej złotówki, pozbawieniu informacji na temat stanu majątku rodziny, zaciąganiu kredytów i pożyczek na wspólne konto, zmuszaniu do spłacania długów, sprzedawaniu rzeczy osobistych bądź wspólnych bez uzgodnienia itp.

Krzywdzenie dzieci – wg D.G. Gill'a to każde działanie lub bezczynność jednostek, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, który ogranicza równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłóca ich optymalny rozwój.

Rodzaje przemocy wobec dzieci²:

Przemoc fizyczna – wszelkie celowe, intencjonalne działania wobec dziecka powodujące urazy na jego ciele np.: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, itp. Przemocą będzie również bicie dziecka „dla jego dobra”, „żeby się lepiej uczyło”, „żeby się słuchało”, „żeby posprzątało”. To znaczy, że nawet jeśli za zadaniem bólu kryje się intencja wsparcia lub przyspieszenia rozwoju dziecka, mamy do czynienia z przemocą (istnieją bardziej skuteczne, niekrzywdzące metody – niż np. bicie – do zachęcenia dziecka by posprzątało pokój).

Wykorzystanie seksualne – każde zachowanie osoby starszej i silniejszej, które prowadzi do jej seksualnego podniecenia i zaspokojenia kosztem dziecka np.: ekshibicjonizm, uwodzenie, świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się i do oglądania pornografii, dotykanie miejsc intymnych lub zachęcanie do dotykania osoby stosującej przemoc, różne formy stosunku seksualnego, itp. Ważna jest tu zwłaszcza intencja zaspokojenia własnych potrzeb osoby stosującej przemoc bez uwzględniania potrzeb i możliwości osoby doznającej przemocy.

Przemoc emocjonalna – intencjonalne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej, zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka np.: wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka,

niszczenie ważnych dla niego rzeczy lub zwierząt, nieposzanowanie granic prywatności, itp. Szczególnie trwałe ślady pozostawia po sobie przemoc ze strony osób ważnych dla rozwoju dziecka, zwłaszcza rodziców. O ile dzieci dość szybko zdają sobie sprawę z odrębności fizycznej od rodziców, o tyle emocjonalnie są z nimi utożsamiane przez wiele lat. Krzywda płynąca z ich strony ma więc wielki wpływ na

2 Strona internetowa Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 27.11.2024: <https://www.niebieskalinia.info/index.php/ofiary-przemocy/dziecko/rozpoznanie/41-definicja-i-formy-przemocy>.

utrudnione formowanie się jego relacji z innymi ludźmi, obrazu siebie i wreszcie osobowości.

WSTĘP

Przemoc domowa jest złożonym zjawiskiem, dokładny pomiar jego skali jest w zasadzie niemożliwy m.in. z powodu, że oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy. Nierzadko jest ukrywana w tzw. „czterech ścianach”, przykrywana innymi problemami rodzinnymi. Poniżej zamieszczamy dane statystyczne dotyczące występowania przemocy domowej z dostępnych źródeł informacji: statystyki Policji (liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A”, dane zebrane od innych podmiotów (instytucje i organizacje) udzielające pomocy specjalistycznej osobom doświadczającym przemocy domowej oraz prowadzące oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową, a także ogólnopolskie badania populacyjne.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że [...] *przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń*².

Zjawisko przemocy domowej definiowane przez art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające dobra lub prawa osobiste członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*.

Niniejszy *Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Kobiór na lata 2026 -2031* powstał w oparciu o przepisy prawne, programy, aktualną diagnozę społeczną, a także literaturę przedmiotu³. Dokument jest zbieżny z celami i

³ I J. Wawrzyniak, (red.), *Socjologiczne i psychopedagogiczne aspekty przemocy*, Łódź 2007.

kierunkami działań zawartymi w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kobiór na lata 2021-2026*.

Podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej stanowią:

- a. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2025 poz 1214 z późn. zm.);
- b. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424. 834)
- c. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- d. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej;
- e. Konwencja stambulska - Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r.

Przemoc domowa jest problemem, który ciągle wzbudza niedowierzanie lub jest bagatelizowany. Mimo prowadzonych w ciągu ostatnich lat działań informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej zdarza się, że osoby jej doświadczające spotykają się z negatywnymi reakcjami świadków przemocy i przedstawicieli służb. Ponadto osobom doświadczającym przemocy domowej brakuje informacji na temat mechanizmów przemocy domowej, możliwości uzyskania pomocy czy obowiązujących procedur interwencyjnych i prawnych, które pozwolą zatrzymać przemoc. Brakuje również konstruktywnych przekazów dla osób stosujących przemoc domową – nie tylko odnoszących się do konsekwencji jej stosowania wobec najbliższych, ale także możliwości radzenia sobie ze złością lub agresją.

Praca w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej wymaga odpowiedniego przygotowania i kompetencji. Niezbędna jest wiedza na temat tego zjawiska, znajomość mechanizmów przemocy domowej, specyfiki funkcjonowania osób doświadczających i stosujących przemoc, standardów pracy interdyscyplinarnej, obowiązujących procedur i przepisów prawnych, a także umiejętność nawiązywania kontaktu z klientem, patrzenia na problem klienta z jego perspektywy, pracy psychologicznej z klientem, motywowania go do zmiany sytuacji, w jakiej się znajduje lub do zmiany zachowania. Zapewnienie natychmiastowej i bezpośredniej pomocy

osobom doznającym przemocy domowej jest warunkiem skutecznego zatrzymania przemocy, dotyczy to zarówno możliwości uzyskania wsparcia w ramach tzw. pierwszego kontaktu, jak i dostępu do specjalistów (prawnik, terapeuta, psychiatra itp.). Konieczne jest więc zapewnienie oferty pomocy nie tylko dla osób doznających przemocy, ale i dla osób stosujących przemoc.

Spis treści

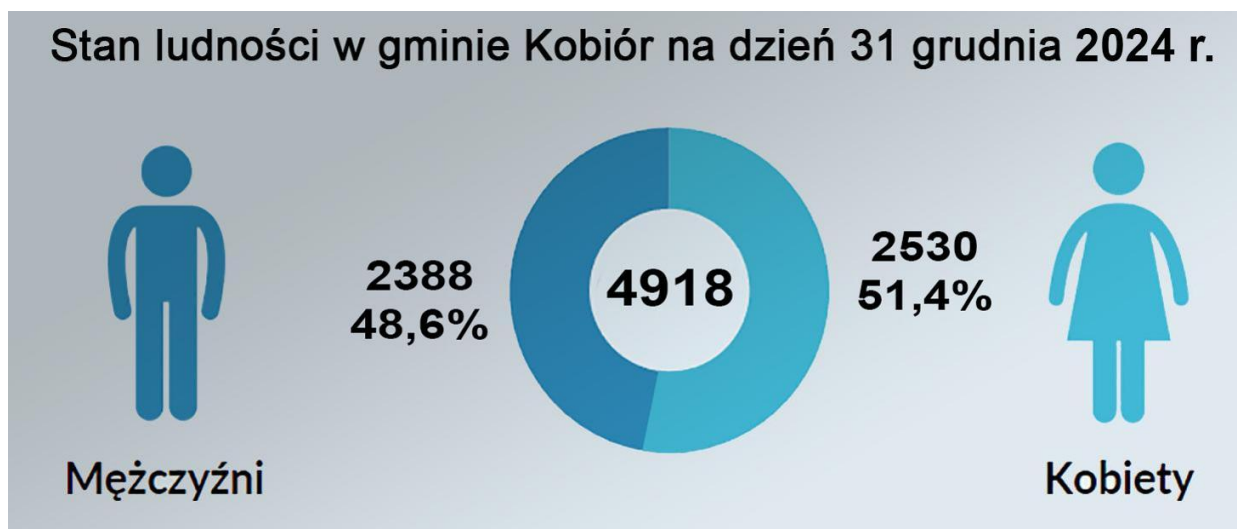
5

1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie⁸
 - 1.1. Wstęp do analizy społecznej gminy Kobiór (desk research)⁸
 - 1.2. Diagnoza dotycząca przemocy w rodzinie na terenie gminy Kobiór¹⁰
2. Analiza SWOT¹³
3. Część programowa¹⁵
 - 3.1. Cel główny Programu, cele szczegółowe i ich realizacja¹⁵
 - 3.1.1. Cel główny¹⁵
 - 3.1.2. Cele szczegółowe i ich realizacja¹⁵
4. System zarządzania i aktualizacji Programem²¹
5. Podsumowanie i Wnioski²³
6. Zestawienie tabel, wykresów*Błąd! Nie zdefiniowano zakładek.*

1. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1.1. Wstęp do analizy społecznej gminy Kobiór (desk research)
Statystyka - dane dotyczące ludności w gminie Kobiór na dzień 31.12.2024 r.

Na koniec 2024 roku gmina Kobiór liczyła 4918 mieszkańców. To o 4 osoby więcej niż rok wcześniej.

Gmina Kobiór ma 5 118 mieszkańców, z czego 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców wzrosła. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,5 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku

mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ewidencja ludności wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku:

- Liczba mieszkańców ogółem: **4918**
- Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały: **4881**
- Liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy na terenie Kobióra: **37**
- Liczba urodzeń zarejestrowanych w systemie ewidencji ludności: **26**
w tym:
dziewczynki: **13**
chłopcy: **13**
- Liczba zgonów zarejestrowanych w systemie ewidencji ludności: **36**
w tym:
kobiety: **16**
mężczyźni: **20**

Urząd stanu Cywilnego

Liczba zarejestrowanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kobiórze:

- małżeństw: **17**
w tym:
małżeństw zawartych przed kierownikiem USC: **6**
małżeństw wyznaniowych: **10**
małżeństw zawartych za granicą i przeniesionych do rejestru stanu cywilnego: **1**
- urodzeń: **2**
w tym:
urodzeń za granicą i przeniesionych do rejestru stanu cywilnego: **2**
- zgonów: **45**

W 2024 roku przyrost naturalny w gminie Kobiór był ujemny i wyniósł **-2,05‰** (na 1000 ludności). Oznacza to, że liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń. W ciągu roku zarejestrowano 26 urodzeń i 36 zgonów, co daje saldo wynoszące -10 (przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych).

- Przyrost naturalny:** -2,05‰
- Liczba urodzeń:** 26 (13 dziewczynek, 13 chłopców)

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezrobocie

W 2024 roku stopa bezrobocia w gminie Kobiór wynosiła 3,0%, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. Gmina liczyła 4918 mieszkańców na koniec 2024 roku, a liczba pracujących na 1000 mieszkańców wynosiła 94 osoby.

- **Stopa bezrobocia w 2024 r.:** 3,0%
- **Płeć:** 3,0% wśród kobiet i 3,0% wśród mężczyzn
- **Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2024):** 4918
- **Liczba pracujących na 1000 mieszkańców:** 94

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Co ciekawe, udział kobiet wśród bezrobotnych jest poniżej 50%, a tendencja w zakresie liczby bezrobotnych mieszkańców jest spadkowa (66 osób – 2018, 55 – 2019 r.).

1.2. Diagnoza dotycząca przemocy w rodzinie na terenie gminy Kobiór

Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Kobiór zostało rozpoznane na podstawie danych statystycznych zebranych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobiórze.

Na terenie gminy Kobiór przemoc domowa występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, nierzadko łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są często jedynie członkowie rodziny. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Kobiór została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki. Oszacowanie skali zjawiska przemocy było możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskie Karty”. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2024 r. otrzymał 28 formularzy „Niebieskie Karty”. Należy zwrócić uwagę, że jedna rodzina może mieć założonych kilka niebieskich kart w związku np. z kolejnymi interwencjami policji. Łącznie w 2024 r. prowadzono 6 procedur NK w 6 rodzinach.

Tabela 1. Liczba nowych formularzy „Niebieskie karty” na terenie gminy Kobiór w latach 2022 – 2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
„Niebieskie karty”	6	9	6

Źródło: Dane Gminy Kobiór.

Skala problemu przemocy w Gminie Kobiór została określona na podstawie informacji uzyskanych z danych statystycznych sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Kobiór.

Tabela 2. Liczba sporządzonych nowych formularzy „Niebieska Karta” z lat 2022 – 2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba procedur „Niebieskie karty” kontynuowane z roku poprzedniego	3	3	1
Liczba procedur wszczętych w danym roku	6	9	6
Liczba zakończonych 1 procedur „Niebieskiej karty” w danym roku z powodu braku zasadności podejmowania działań	1	1	1
Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej karty” z uwagi na ustanie przemocy i uzasadnione	1	2	1

**przypuszczenie
zaprzestania
stosowania
przemocy**

Źródło: Dane Gminy Kobiór.

Z przedstawionych danych wynika, że na terenie gminy Kobiór problem przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich lat pozostaje na porównywalnym poziomie. Odnotowane różnice nie są na tyle znaczne, aby mówić o tendencji wzrostowej czy spadkowej problemu. Wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że doświadczają przemocy przeważają kobiety. Mężczyźni dominują natomiast wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc. W niektórych rodzinach spośród w/w założono więcej aniżeli jedną Niebieską Kartę w związku z ponownym zdarzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie, wystąpiły też przypadki, w których procedura w rodzinie została zakończona, a następnie założona kolejna w tej samej rodzinie w związku z kolejnym zdarzeniem w tym samym roku.

Tabela 3. Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA/ liczba wniosków które wpłynęły do GKRPA w ramach kompetencji z terenu gminy Kobiór w latach 2022- 2024 r.

Tabela 4. Liczba nowych formularzy „Niebieskie karty” na terenie gminy Kobiór w latach 2022 – 2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA	6	11	14

Źródło: Dane Gminy Kobiór.

W latach 2022 – 2024 dwukrotnie spadła ogólna liczba korzystających z poradnictwa specjalistycznego i pracy socjalnej.

Tabela 5. Formy wsparcia udzielone dla osób z terenu gminy Kobiór w latach 2022 - 2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Poradnictwo specjalistyczne	13	16	8
Praca socjalna	11	10	6
Interwencja kryzysowa	1	1	0

Źródło: Dane Gminy Kobiór.

Pozostałe formy wsparcia dla osób narażonych na przemoc w rodzinie to przede wszystkim wsparcie psychologiczne i socjalne.

2. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

ANALIZA SWOT

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- dobrze przygotowana kadra, gotowa do podnoszenia kwalifikacji - kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, - zjawisko nagłaśniane przez media, - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - znajomość środowiska, - współpraca służb takich jak: policja, GOPS w Kobiórze, Zespół Interdyscyplinarny; - podejmowania działania w zakresie „Niebieskiej Karty”	- niewystarczający dostęp do psychologa i pedagoga - niski budżet do zagospodarowania na cele edukacji, pomocy społecznej, w tym przeciwdziałania przemocy domowej; - zjawisko przemocy domowej jest silnie zakorzenione w obyczajowości, - niewystarczająca liczba specjalistów do pracy z rodziną,
SZANSE	ZAGROŻENIA
- wzrost świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - pozyskiwanie środków na edukację dla dorosłych; - zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową; - stale kształcąca się kadra służb działających na rzecz rodzin. - rosnąca liczba wolontariuszy wspierających rodziny, w których występuje przemoc;	- wzrost zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, w tym przemocy; - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów; - brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy; - poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.

Źródło: Opracowanie własne.

2. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

2.1. Cel główny Programu, cele szczegółowe i ich realizacja

2.1.1. Cel główny

Sformułowano cel główny Programu:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

Jest to kontynuacja programu realizowanego w latach 2019- 2025. Cel ten jest spójny ze *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kobiór na lata 2021-2026*.

2.1.2. Cele szczegółowe i ich realizacja

Wyróżniono następujące cele szczegółowe Programu:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych oraz upowszechnianie wiedzy związanej z przemocą domową.
2. Udzielanie kompleksowego wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej
3. Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel szczegółowy nr 1: Podejmowanie działań profilaktycznych oraz upowszechnianie wiedzy związanej z przemocą w rodzinie

Działania	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1. Szybkie oraz skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zdiagnozowania problemu,	1.1.1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej; 1.1.2. Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie; 1.1.3. Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi; 1.1.4. Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobiórze, Zespół Interdyscyplinarny	Dane z rejestru wpływu Niebieskich Kart do Zespołu; Liczba wniosków kierowanych do Prokuratury przez ZI, GOPS;
1.2. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego poprzez przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze	1.2.1. Gromadzenie oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej; 1.2.2. Umieszczenie informacji na tablicach ogłoszeń a także na stronie internetowej www.kobior.naszops.pl/	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobiórze, Urząd Gminy Kobiór	Liczba aktualizacji stron;

informacyjnym i edukacyjnym	materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym dotyczących: • wykazu placówek udzielających pomocy i wsparcia, • danych teleadresowych instytucji zajmujących się problematyką przemocy domowej oraz bieżące aktualizowanych informacji.		
1.3.Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją dla dzieci, młodzieży	1.3.1. Promowanie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach i przedszkolach; 1.3.2. Realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy; 1.3.3. Wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego, promujących zachowania bez agresji.	Placówki oświatowe;	Liczba uczniów/ dzieci objętych działaniami: • warsztaty profilaktyczne prowadzone w szkole i przedszkolu na temat zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z internetu oraz z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki,

			przemoc) - ilość uczniów objętych programem; Liczba placówek prowadzących tego typu działania
--	--	--	---

Cel szczegółowy nr 2 : Udzielanie kompleksowego wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej

Działania	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1.Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do pomocy o charakterze: psychologicznym, prawnym, socjalnym, innym	2.1.1. Konsultacje z psychologiem, radcą prawnym; 2.1.2. Kierowanie na terapię osób współuzależnionych; 2.1.3. Motywowanie do udziału w spotkaniach grup wsparcia,	GOPS, Urząd Gminy, Punkt konsultacyjny, GKRPA, grupa diagnostyczno-pomocowa, Zespół Interdyscyplinarny,	Liczba osób które skorzystały z poradnictwa;
2.2.Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, bezpiecznego czasowego schronienia	2.2.1. Kierowanie oraz zapewnienie miejsca osobom doświadczającym przemocy domowej w specjalistycznych ośrodkach wsparcia;	GOPS, Urząd Gminy	Liczba osób skierowanych; Liczba osób którym udzielono schronienia;

	2.2.2. Zapewnienie dostępu do mieszkania chronionego dla osób doświadczających przemocy domowej.		
--	--	--	--

Cel szczegółowy nr 3 : Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową

Działania	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.2.Prowadzenie zintegrowanych oraz skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3.1.1. Kierowanie do udziału w Programie Korekcyjno -Edukacyjnym dla Sprawców Przemocy Domowej	GOPS, Grupa diagnostyczno- pomocowa, Zespół Interdyscyplinarny, przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie	Liczba osób które ukończyły udział w w/w programie;
	3.1.2. Kierowanie osób stosujących przemoc do odpowiednich specjalistów: psycholog, terapeuta uzależnień,	GOPS, Grupa Diagnostyczno- pomocowa Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	Liczba osób, które skorzystały z pomocy psychologa/ prawnika; Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe; Liczba osób, wobec których prowadzone było postępowanie;

Cel szczegółowy nr 4 : Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Działania	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1.Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie	4.1.1. Szkolenie osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej;	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba osób które skorzystały ze szkoleń;
	4.1.2. Zapewnienie pomocy psychologicznej, superwizji osobom zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy domowej	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba osób, które skorzystały z superwizji, pomocy psychologa;

ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Kobiór, a w szczególności:

- rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- świadków przemocy,
- osób stosujących przemoc,
- sprawców przemocy,
- realizatorów Programu działających w ramach tworzonego Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej;

Przedstawiony *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej* obejmuje teren gminy Kobiór, na którym działają:

- Zespół Interdyscyplinarny – w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobiórze, Policji, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie, Organizacji Pozarządowych, Sądu Rejonowego w Tychach (kuratorzy sądowi), Prokuratury Rejonowej w Tychach;
- Punkt Wsparcia Rodzin;
- Grupy Diagnostyczno- pomocowe ;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobiórze;
- Ośrodki zdrowia;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobiórze;
- Placówki Oświatowe;(Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole)
- Gminny Dom Kultury w Kobiórze;
- kuratorzy Sądowi i Społeczni obsługujący Gminę Kobiór;
- Psycholodzy i specjaliści.

ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

Cele określone w Programie wynikają z przeprowadzonej analizy sytuacji diagnozy potrzeb w zakresie problematyki przemocy domowej. Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami – jednostką pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowym i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu uniemożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, stosując analizę SWOT, określając możliwości *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2026 - 2031*

Program realizowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy udziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobiórze.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie zarządzany przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Program monitorowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać będzie się w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu, tj.:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy domowej,
- form działań kierowanych do sprawców przemocy domowej.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,

- liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.

Ewaluacja Programu pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Kobiór,
- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobiórze we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zakłada się finansowanie realizacji Programu przede wszystkim ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobiórze.

4. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Niniejszy *Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Kobiór na lata 2026 - 2031* powstał w oparciu o przepisy prawne, programy, aktualną diagnozę społeczną, a także literaturę przedmiotu⁴. Dokument jest zbieżny z celami i kierunkami działań zawartymi w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kobiór na lata 2019 – 2026 r.*.

Intencją tego programu jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym, pakietem działań, adresowanych do sprawców.

Problemu przemocy domowej nie rozwiąże się w wyniku jednostronnie podjętych działań, np. tylko spotkań z psychologiem lub prawnikiem czy też odseparowaniem sprawcy przemocy. Zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej powinno opierać się na:

⁴ 1 J. Wawrzyniak, (red.), *Socjologiczne i psychopedagogiczne aspekty przemocy*, Łódź 2007.

- interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i zapobieganiem problemowi przemocy,
- informowaniu społeczeństwa,
- profesjonalizmie osób pomagających,
- stałym podnoszeniu kwalifikacji pracowników realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, jest niezwykle istotne, aby interwencja pociągała za sobą dalsze działania; ważne jest aby odpowiednie służby i instytucje podejmowały dalsze kroki jak najszybciej, zmierzające do trwałego zatrzymania przemocy.

Celem pomocy w kryzysie jest rozpoznawanie najpilniejszych potrzeb rodziny (np. zdrowotnych, bytowych, prawnych, psychologicznych, itp.), pomoc w ich zaspokajaniu, oraz budowanie systemu wsparcia dla tej rodziny- zgodnie z potrzebami, w oparciu o odpowiednie służby i instytucje. Pomoc i wsparcie w przypadku przemocy domowej wymaga współpracy wielu służb i specjalistów.

Opracowany *Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Kobiór na lata 2026 -2031* pozwoli na systematyczne i zaplanowane dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów oraz przyczyni się do doskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Program będzie realizowany przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przy udziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobiórze.

Zakłada się, że realizacja Programu w latach 2026 -2031 przyczyni się do:

- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy domowej poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszury, a także zamieszczanie informacji na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobiórze oraz Urzędu Gminy w Kobiórze;

- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.